

СТАРТУВАЛА ВСЕУКРАЇНЬСЬКА АКЦІЯ «16 ДНІВ ПРОТИ НАСИЛЬСТВА»

25 листопада — Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок. Саме цього дня щороку стартує всеукраїнська кампанія «16 днів проти насильства», яка триває до 10 грудня.

Ці 16 днів покликані нагадати, що насильство не є «особистою справою» та не має жодних виправдань. Інформаційна кампанія привертає увагу до проблеми запобігання та протидії всім формам насильства — гендерно зумовленому, домашньому, а також жорстокому поводженню з дітьми та торгівлі людьми.

Мін'юст роз'яснює, що таке домашнє насильство, у яких формах воно проявляється, куди звертатися постраждалим та яку відповідальність несуть ті, хто вчиняє такі протиправні дії.

Побутовий конфлікт та домашнє насильство: у чому різниця

Побутова сварка та домашнє насильство — не одне й те саме. Конфлікт — це спосіб розв'язати спірне питання. Він виникає випадково та нерегулярно, сторони діють без злого умислу, однаково впливають на процес, є спільне прагнення вирішити спірне питання.

Під час домашнього насильства порушуються права постраждалого, а кривдника все влаштовує. Воно відбувається періодично, регулярно. Дії кривдника умисні — для контролю, завдання болю тощо.

Фізичне насильство

Фізичне насильство — це умисне завдання тілесних ушкоджень, яке включає побиття, штовхання, використання сили, що призводить до травм, болю, а іноді й до смерті.

Це може бути як пряма дія (ляпаси, удари), так і погрози чи обмеження волі, що завдає шкоди фізичному та психічному здоров'ю, гідності та благополуччю людини. Також фізичне насильство — це коли людину змушують вживати алкоголь чи наркотики, позбавляють їжі, сну чи відпочинку.

Психологічне насильство

Постійні крики, образи, погрози, ігнорування, знецінення, надмірний контроль чи маніпуляції можуть свідчити про психологічне насильство. Воно часто призводить до тривожності, страху, безсоння або депресії.

Економічне насильство

Економічне насильство може виглядати так:

- навмисне створення фінансової залежності: заборона працювати чи обмеження можливостей для самореалізації;
- привласнення коштів чи майна постраждалої особи;
- позбавлення життєво необхідних ресурсів — їжі, ліків, одягу, житла.

Часто економічне насильство супроводжується фізичним або психологічним.

Сексуальне насильство: важливі акценти

Стосунки, шлюб чи родинні зв'язки не дають права на дії сексуального характеру без згоди. Це насильство, якщо вас примушують до статевого контакту чи сексуальних практик, які вам неприємні, вагітності чи аборт, перегляду порно чи знімання у ньому (на фото чи відео), зайняття проституцією.

Підтримка постраждалих від домашнього насильства

Постраждалі мають право на безоплатну медичну, правничу та психологічну допомогу. Організації та фахівці, які надають таку допомогу, зобов'язані поважати честь і гідність людини, забезпечувати уважне ставлення, конфіденційність та захист персональних даних.

Як діяти, якщо ви постраждали від домашнього насильства

Якщо під час домашнього насильства виникає загроза вашому життю чи здоров'ю — викликайте поліцію за номером 102. Поліція може винести терміновий заборонний припис щодо кривдника.

Цей захід спрямований на захист людини від продовження насильства та дає постраждалим час для ухвалення подальших рішень. Виноситься на строк до 10 діб і забороняє кривднику контактувати у будь-який спосіб з постраждалою людиною. Зобов'язує залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи, забороняє вхід та перебування у місці проживання (перебування) постраждалої особи.

Також зверніться за медичною та/чи психологічною допомогою, якщо в цьому є потреба.

Крім того, постраждалі від домашнього насильства можуть звернутися до суду для отримання обмежувального припису щодо кривдника. Він

передбачає заборону кривднику перебувати в місці спільного проживання разом з постраждалими, зобов'язує усунути перешкоди у користуванні майном спільної чи приватної власності, обмежує спілкування з постраждалою дитиною, навіть якщо дитина є лише свідком насильства.

Із цим може допомогти система надання безоплатної правничої допомоги:

- проконсультує щодо ваших прав та як притягнути кривдника до відповідальності;
- пояснить, які докази потрібні і як їх зібрати;
- допоможе скласти і подати заяву до суду про видачу обмежувального припису;
- забезпечить безоплатно послуги адвоката чи юриста для супроводу у суді.

Куди звернутися по правничу допомогу

Отримати допомогу юриста чи адвоката для звернення до суду можна у найближчому бюро правничої допомоги, куди необхідно подати:

- заяву (допоможуть написати у бюро);
- паспорт чи інший документ, що посвідчує особу;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків;
- документ, що підтверджує статус постраждалої особи.

Дізнатися деталі, як система надання БПД може допомогти у вашій ситуації, можна під час консультації з юристом.

Щоб отримати усну консультацію, телефонуйте за номером 0 800 213 103 — єдиний контактний номер телефону системи надання безоплатної правничої допомоги. Дзвінки зі стаціонарних та мобільних телефонів у межах України безкоштовні. Юристи консультують в будні з 8:00 до 18:00.

Якщо вам зручно отримати правничу допомогу письмово, напишіть приватне повідомлення на фейсбук-сторінці системи надання БПД.

Покарання за вчинення домашнього насильства

Кодексом України про адміністративні правопорушення передбачена адміністративна відповідальність за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі. Вона тягне за собою накладання штрафу в розмірі від 10 до 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або громадські роботи від 30 до 40 годин чи адміністративний арешт до 10 діб.

У випадках систематичного вчинення домашнього насильства настає кримінальна відповідальність: винна особа карається громадськими роботами

на строк від 150 до 240 годин або арештом на строк до шести місяців. Також передбачено обмеження волі на строк до п'яти років або позбавлення волі на строк до двох років.

Держава гарантує захист постраждалих від домашнього насильства

Ефективний та невідкладний захист постраждалих, запобігання повторним випадкам насильства та відповідальність кривдників — обов'язок держави.

Організаційно-правові засади запобігання та протидії домашньому насильству визначені Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». А у грудні минулого року в Україні набув чинності закон №3733, який спрямований на посилення відповідальності за вчинення домашнього насильства та запроваджує низку новацій. внесено зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП). Ці законодавчі зміни ухвалено на виконання Стамбульської конвенції, ратифікованої Україною 20 червня 2022 року.

Життя, здоров'я, честь і гідність людини є найвищою соціальною цінністю. Про насильство потрібно говорити відкрито. Зволікання чи замовчування можуть призвести до тяжких наслідків. Лише спільними зусиллями можливо ефективно протидіяти домашньому насильству та захистити кожну людину.